

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071) 344 65 87, (071) 34 05 920, fax (071) 34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-4/14/JM

Wrocław 5.09. 2014 r.

DECYZJA RWR 26 /2014

I. Na podstawie art. 27 ust.1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 w zw. § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. *w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Condizione Sp. z o.o. w Legnicy,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie ww. przedsiębiorcy polegające na zamieszczeniu:

1) we wzorcu umownym p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” postanowień o treści:

- „*W przypadku sporu niedającego się rozwiązać polubownie właściwym miejscowo jest sąd, w którego okręgu siedzibę ma właściciel Klubu*” ,
- „*Umowa długoterminowa może zostać rozwiązana przez Klub bez zachowania okresu wypowiedzenia w przypadku zaległości płatniczych przekraczających czternaście dni*”,
- „*Ponadto członkostwo wygasa z chwilą zaprzestania działalności Klubu, na co członek wyraża zgodę i nie będzie żądał od właściciela Klubu naprawienia szkody z tego tytułu.*” ,

2) we wzorcu umownym p.n. „Umowa członkowska” postanowień o treści:

- „W przypadku zaległości płatniczych przekraczających 14 dni Klub może dochodzić swoich roszczeń na drodze cywilno-prawnej oraz podejmować czynności windykacyjne.” ,
- „W przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy przez Członka albo z jego winy Klub nie ma obowiązku zwrotu opłat związanych z umową.” ,

które są tożsame m.in. z postanowieniami umownymi wpisanymi, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycjami: 1033, 1350, 1028, 1235, 932, 1490 i 4243,
i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 23 kwietnia 2014 r.

II. Na podstawie art. 27 ust.1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 w zw. § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Condizione Sp. z o.o. w Legnicy,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie ww. przedsiębiorcy polegające na zamieszczeniu we wzorcu umownym p.n. „Regulamin porządkowy klubu Condizione” postanowienia o treści „Klub nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy członka pozostawione na jego terenie, w tym za rzeczy pozostawione w szatniach oraz szafkach .”, które jest tożsame m.in. z postanowieniem umownym wpisanym, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 1785,

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 10 lipca 2014 r.

UZASADNIENIE

1.1 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes Urzędu”, zgodnie z kompetencjami przewidzianymi w ww. ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, dalej: „ustawa o ochronie (...)”, przeprowadził, w ramach postępowania wyjaśniającego (sygn. RWR 403-25/13/JM), analizę wzorców umownych stosowanych w obrocie konsumenckim przez Condizione Sp. z o.o. w Legnicy, dalej: „Spółka” lub „Condizione”. W wyniku wskazanych wyżej czynności pojawiło się podejrzenie, iż Spółka w ww. wzorcach umownych zamieściła postanowienia umowne, które mogą być tożsame ze wskazanymi wyżej klauzulami, wpisanymi, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, dalej: „Rejestr”

W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowieniem nr 72/2014 z dnia 10 kwietnia 2014 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółkę, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie (...), polegającej na zamieszczeniu:

1) we wzorcu umownym p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” postanowień o treści:

- „W przypadku sporu niedającego się rozwiązać polubownie właściwym miejscowo jest sąd, w którego okręgu siedzibę ma właściciel Klubu” ,
- „Umowa długoterminowa może zostać rozwiązana przez Klub bez zachowania okresu wypowiedzenia w przypadku zaległości płatniczych przekraczających czternaście dni” ,

- „*Ponadto członkostwo wygasa z chwilą zaprzestania działalności Klubu, na co członek wyraża zgodę i nie będzie żądał od właściciela Klubu naprawienia szkody z tego tytułu.*”
- 2) we wzorcu umownym p.n. „Umowa członkowska” postanowień o treści:
- „*W przypadku zaległości płatniczych przekraczających 14 dni Klub może dochodzić swoich roszczeń na drodze cywilno-prawnej oraz podejmować czynności windykacyjne.*”
- „*W przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy przez Członka albo z jego winy Klub nie ma obowiązku zwrotu opłat związanych z umową.*”
- 3) we wzorcu umownym p.n. „Regulamin porządkowy klubu Condizione” postanowienia o treści:

„*Klub nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy członka pozostawione na jego terenie, w tym za rzeczy pozostawione w szatniach oraz szafkach.*”

które mogą być tożsame m.in. z postanowieniami umownymi do Rejestru pod pozycjami: 1033, 1350, 1028, 1235, 932, 1490, 4243, 1785.

Jednocześnie, ww. postanowieniem nr 72/2014 z dnia 10 kwietnia 2014 r., Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów materiały zebrane w trakcie postępowania wyjaśniającego o sygn. akt RWR 403-25/13/JM tj. wzorce umowne p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione”, „Umowa członkowska” i „Regulamin porządkowy klubu Condizione” oraz pełnomocnictwo z dnia 10 lipca 2013 r.

(dowód: karta 1-28)

1.2. W odpowiedzi na postawione zarzuty Spółka podała, iż usunęła kwestionowane zapisy z wzorców umownych p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” i „Umowa członkowska” i od 23 kwietnia 2014 r. posługuje się nowymi wzorcami, których kopie przekazała. Jednocześnie w dniu 6 maja 2014 r. dokonała odpowiednich zmian na swojej stronie internetowej www.condizione.eu. Natomiast postanowienie o treści „*Klub nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy członka pozostawione na jego terenie, w tym za rzeczy pozostawione w szatniach oraz szafkach.*” zostało wykreślone i z dniem 10 lipca 2014 r. do obrotu wszedł wzorec umowny p.n. „Regulamin porządkowy klubu Condizione” niezawierający ww. zapisu. Odpowiednie zmiany zostały naniesione także w treści ww. wzorca zamieszczonego na stronie internetowej.

(dowód: karta nr 31-56, 58-59, 62-69)

II. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

2.1. Condizione sp. z o.o. w Legnicy prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zarejestrowanej pod numerem 0000388795 w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu. Spółka świadczy usługi m.in. w zakresie działalności klubów sportowych, pozostałej działalności związanej ze sportem, rozrywką i rekreacją.

(dowód: karta 3-6)

2.2. W obrocie z konsumentami Spółka stosuje wzorce umowne p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione”, „Umowa członkowska” i „Regulamin porządkowy klubu Condizione”, w których Prezes Urzędu dopatrzył się postanowień (pkt 1.1. uzasadnienia decyzji) tożsamych z niedozwolonymi postanowieniami umownymi, wpisanymi do Rejestru na mocy wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „SOKiK”, pod poz.:

-1033 „*Właściwym do rozstrzygania sporów wynikających z niniejszego regulaminu jest Sąd Powszechny właściwy dla siedziby operatora*” (wyrok z dnia 21 listopada 2006 r., sygn. akt XVII AmC 138/05),

- 1350 „Towarzystwo może również odstąpić od niniejszej umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy Partycypant opóźni się powyżej 14 dni z wpłatą: a) którejkolwiek z rat określonych w par. 2 pkt. 3; b) dopłaty wynikającej z par. 2 pkt. 4; c) odsetek określonych w par. 2 pkt. 7.” (wyrok z dnia 31 października 2007 r., sygn. akt XVII AmC 90/07),
 - 1028 „Opóźnienie uiszczenia należnej wg umowy zapłaty powyżej trzech miesięcy, może powodować rozwiązanie umowy w trybie natychmiastowym z tym, że Użytkownik ma obowiązek niezwłocznego uiszczenia należnej Operatorowi zapłaty liczonej od dnia jej wymagalności. Reaktywacja usługi związana jest z ponownym pobraniem opłaty instalacyjnej.” (wyrok z dnia 21 listopada 2006 r., sygn. akt XVII AmC 138/05),
 - 1235 „W przypadku wystąpienia zaległości w uiszczaniu opłaty abonamentowej operator ma prawo rozwiązać umowę w trybie określonym w par. 4 ust. 2”. (wyrok z dnia 22 czerwca 2005 r., sygn. akt XVII AmC 53/04),
 - 932 „W przypadku unieważnienia członkostwa w Klubie, wpisowe oraz opłata abonamentowa nie podlega zwrotowi.” (wyrok z dnia 17 listopada 2005 r., sygn. akt XVII AmC 53/05),
 - 1490 „Kwota opłaty za usługę jest wnoszona za cały okres i nie podlega zwrotowi, nawet jeżeli Abonent wcześniej z niej zrezygnuje.” (wyrok z dnia 26 marca 2008 r., sygn. akt XVII AmC 265/07),
 - 4243 „W przypadku rozwiązania Umowy lub zerwania Umowy Abonentowi nie przysługuje zwrot poniesionych opłat.” (wyrok z dnia 31 lipca 2012 r., sygn. akt XVII AmC 5743/11),
 - 1785 „Klub Remplus nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy członków klubu przechowywane w szafkach lub pozostawione w innym miejscu na terenie klubu.” (wyrok z dnia 26 czerwca 2009 r., sygn. akt XVII AmC 605/09).
- (dowód: karta 511-27, rejestr klauzul niedozwolonych http://uokik.gov.pl/rejestr_klauzul_niedozwolonych2.php)

2.3. Z dniem 23 kwietnia 2014 r. Spółka dokonała zmian w stosowanych w obrocie z konsumentami wzorcach umownych p.n. „Umowa członkowska” i Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione”, polegających na wykreśleniu kwestionowanych postanowień. Natomiast z dniem 10 lipca 2014 r. wszedł do obrotu wzorzec umowy p.n. „Warunki członkostwa i regulamin Condizione Sp. z o.o.”, w którym brak jest negowanego postanowienia dotyczącego braku odpowiedzialności Spółki za rzeczy pozostawione przez konsumentów w szatni.

W dniach 6 maja 2014 r. oraz 10 lipca 2014 r. Condizione dokonała także stosowanych zmian na stronie internetowej Spółki www.condizione.eu.
(dowód:31-33, 44-56, 62-69)

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

3.1. Zagrożenie interesu publicznoprawnego.

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. W opinii Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są

lub będą klientami Spółki. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...).

3.2. Oznaczenie przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.) stanowi, iż przedsiębiorcą w rozumieniu tej ustawy jest, m.in. osoba prawna.

Condizione Sp. z o.o. w Legnicy jest spółką prawa handlowego, prowadzącą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS, pod numerem 0000388795. A zatem - w świetle powyższego – Spółka jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...) i przepisy tej ustawy mają do niej bezpośrednie zastosowanie.

3.3. Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż *„Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”*, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż *„Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego. (...).”*

Do stwierdzenia zatem praktyki z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

- 1) bezprawność działań przedsiębiorcy, polegająca na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru,
- 2) godzenie tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1) Pierwsza przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ust. 1 ustawy o ochronie (...) - bezprawność działań przedsiębiorcy polegająca na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych, a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...), za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. **Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie.**

Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy **elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego**. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. [obecnie art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przedstawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a ustawy o ochronie (...) znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”.

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

W ramach niniejszego postępowania Spółce postawiono zarzut stosowania niezgodnej z prawem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na zamieszczeniu we wzorcach umownych postanowień tożsamyh z postanowieniami umownymi wpisanymi do Rejestru pod poz. 1033, 1350, 1028, 1235, 932, 1490, 4243, 1785.

Postanowienie wzorca umownego p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” o treści: „W przypadku sporu niedającego się rozwiązać polubownie właściwym miejscowo jest sąd, w którego okręgu siedzibę ma właściciel Klubu”

Wyrokiem SOKiK z dnia 21 listopada 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 138/05) za niedozwolone zostało uznane postanowienie o treści : „Właściwym do rozstrzygania sporów wynikających z niniejszego regulaminu jest Sąd Powszechny właściwy dla siedziby operatora” (poz. 1033 Rejestru).

W myśl obowiązujących przepisów, w sprawach cywilnych sądem właściwym miejscowo jest sąd miejsca zamieszkania pozwanego (właściwość ogólna — art. 27 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.), dalej: „k.p.c.”), bądź ewentualnie sąd właściwy ze względu na miejsce wykonania

umowy (właściwość przemienna — art. 34 k.p.c.). Właściwość sądu, zgodnie z dyspozycją art. 385³ pkt 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r.- Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2014 r., poz.121), dalej: „k.c.”, nie może być z góry narzucana przez przedsiębiorcę, ponieważ może stanowić dodatkową dolegliwość dla konsumenta, a także ograniczać realizację przysługujących mu praw. Zatem wskazanie w kwestionowanym postanowieniu umownym, iż Sąd dla miejsca wykonania umowy jest wyłącznie właściwy do rozpoznania spraw spornych, może ograniczać ustawowe prawa konsumenta.

Zgodnie z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż treść kwestionowanego postanowienia zamieszczonego we wzorcu umownym p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” jest niezgodna z art. 385³ pkt 23 k.c. Wykazano jednocześnie, iż kwestionowany zapis umowy mieści się w hipotezie powyżej wymienionej klauzuli, wpisanej do Rejestru pod poz. 1033, czego nie naruszają odmienności wynikające z różnic w sformułowaniu i użytych zwrotach porównywanych klauzul.

Postanowienie wzorca umownego p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” o treści: „Umowa długoterminowa może zostać rozwiązana przez Klub bez zachowania okresu wypowiedzenia w przypadku zaległości płatniczych przekraczających czternaście dni”
Postanowienie wzorca umownego p.n. „Umowa członkowska” o treści: „W przypadku zaległości płatniczych przekraczających 14 dni Klub może dochodzić swoich roszczeń na drodze cywilno-prawnej oraz podejmować czynności windykacyjne.”

W orzecznictwie SOKiK wielokrotnie kwestionowano postanowienia wzorców umów, na mocy których umowa zostaje rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym, bez obowiązku wcześniejszego powiadomienia konsumenta w sytuacji np. opóźnienia się klienta z zapłatą świadczenia lub na skutek innych zdarzeń (np. wydłużona nieobecność na kursie / zajęciach). Wydając wyrok z dnia 31 października 2007 r. w sprawie uznania za niedozwolone postanowienia wpisanego do Rejestru pod poz. 1350 (sygn. akt XVII Amc 90/07) o treści: „Towarzystwo może również odstąpić od niniejszej umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy Partycypant opóźni się powyżej 14 dni z wpłatą: a) którejkolwiek z rat określonych w par. 2 pkt. 3; b) dopłaty wynikającej z par. 2 pkt. 4; c) odsetek określonych w par. 2 pkt. 7”, Sąd podzielił przedstawione w pozwie stanowisko Prezesa Urzędu, że w umowach o charakterze wzajemnym, odstąpienie przez przedsiębiorcę od umowy bez uprzedniego wezwania konsumenta do spełnienia świadczenia jest sprzeczne z art. 491 k.c., który stanowi, że jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Chociaż powyższy przepis posiada charakter dyspozytywny, to jednak jego treść jest powszechnie stosowana w obrocie gospodarczym i stanowi jeden z jego dobrych obyczajów (art.385¹ § 1 k.c.).

SOKiK uznał tego typu postanowienia za niedozwolone, niezależnie od charakteru działalności przedsiębiorcy. Jako przykłady można podać cytowane wyżej klauzule z Rejestru wpisane pod poz. 1028 o treści: „Opóźnienie uiszczenia należnej wg umowy zapłaty powyżej trzech miesięcy, może powodować rozwiązanie umowy w trybie natychmiastowym z tym, że Użytkownik ma obowiązek niezwłocznego uiszczenia należnej Operatorowi zapłaty liczonej od dnia jej wymagalności. Reaktywacja usługi związana jest z ponownym pobraniem opłaty instalacyjnej.”, czy z poz. 1235 o treści: „W przypadku wystąpienia zaległości w uiszczeniu opłaty abonamentowej operator ma prawo rozwiązać umowę w trybie określonym w par. 4 ust. 2”.

W opinii Prezesa Urzędu zakwestionowane postanowienia dają Spółce prawo do natychmiastowego rozwiązania zawartej z konsumentem umowy, w przypadku pozostawania

przez niego w zwłoce z uiszczeniem opłaty, bez wyznaczenia dodatkowego terminu na jej uregulowanie. Regulacja ta jest wprost sprzeczna z treścią przytoczonego powyżej 491§ 1 k.c. Tak więc, pomimo różnic w sformułowaniu treści, negowane postanowienia te wywołują te same skutki prawne, co przytoczone wyżej klauzule niedozwolone wpisane do Rejestru pod poz. 1028, 1235 i 1350, a w związku z tym są tożsame i mieszczą się w ich hipotezach.

Postanowienie wzorca umownego p.n. „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” o treści: „Ponadto członkostwo wygasa z chwilą zaprzestania działalności Klubu, na co członek wyraża zgodę i nie będzie żądał od właściciela Klubu naprawienia szkody z tego tytułu.”

Postanowienie wzorca umownego p.n. „Umowa członkowska” o treści: „W przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy przez Członka albo z jego winy Klub nie ma obowiązku zwrotu opłat związanych z umową.”

SOKiK wyrokiem z dnia 17 listopada 2005 r. (sygn. akt XVII Amc 53/05) uznał za niedozwolone postanowienie, zgodnie z którym „*W przypadku unieważnienia członkostwa w Klubie, wpisowe oraz opłata abonamentowa nie podlega zwrotowi.*” Postanowienie to zostało następnie wpisane do Rejestru pod poz. 932. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, iż stanowi ono „*(...) niedozwoloną klauzulę umowy określoną w art. 385³ pkt 13 kc przewidującą utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumentowi uiszczonych zapłaty za świadczenie nie wpłacone w całości lub części, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania. (...) Rodzi to negatywne skutki finansowe dla konsumenta (...).*”

Natomiast Prezes Urzędu składając pozew w tej sprawie podniósł cyt.: „*(...) iż niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które przewidują utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiedają, rozwiązują lub odstępują od umowy. Opłata abonamentowa uprawnia konsumenta do korzystania ze świadczeń wynikających z Kontraktu członkowskiego. W zamian Członek Klubu – konsument zobowiązany jest do terminowego uiszczania opłat abonamentowych określonych w umowie. Jest on także zobowiązany do przestrzegania zasad określonych w Regulaminie oraz Kontrakcie członkowskim, (...). Po rozwiązaniu umowy, konsument nie będzie uprawniony do korzystania z usług rekreacyjno – sportowych, ale też nie otrzyma zwrotu swojego świadczenia spełnionego wcześniej. W powyższej sytuacji Spółka powinna zwrócić konsumentowi wszystko, co ten świadczył już na jego rzecz wykonując swoje zobowiązanie wynikające z umowy. Poprzez stosowanie przedmiotowego zapisu, na mocy którego wyłączono obowiązek zwrotu świadczenia konsumenta bez względu na konkretne okoliczności, Gymnasion może stosować postanowienia, które przewidują utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiedają, rozwiązują lub odstępują od umowy. W związku zachodzi podejrzenie, że „Gymnasion” Sp. z o.o. może naruszać art. 385³ pkt 3 Kc.*”

Również w wyroku z dnia 26 marca 2008 r. (sygn. akt XVII Amc 265/07) SOKiK uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „*Kwota opłaty za usługę jest wnoszona za cały okres i nie podlega zwrotowi, nawet jeżeli Abonent wcześniej z niej zrezygnuje.*” (poz. 1490 Rejestru).

Wyrokiem z dnia 31 lipca 2012 r. (sygn. akt XVII AmC 5743/11) SOKiK uznał za niedozwolone postanowienie, wpisane do Rejestru pod poz. 4243, o treści: „*W przypadku rozwiązania Umowy lub zerwania Umowy Abonentowi nie przysługuje zwrot poniesionych opłat.*” W uzasadnieniu wskazał, iż cyt.: „*Przedmiotowe postanowienie wzorca umowy wypełnia przesłanki art. 385¹ § 1 zd. 1 kc, w szczególności zaś mieści się w hipotezach art. 385³ pkt 12 i 13 kc. Sąd podziela w tym zakresie stanowisko powoda i pozwanego. Zapis ten z góry wyłącza obowiązek zwrotu opłat za świadczenie niespełnione, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania. Wyłącza także prawo konsumenta do*

żądania zwrotu świadczenia spełnionego wcześniej niż świadczenie pozwanego, gdy strony wypowiedają, rozwiązują lub odstępują od umowy. Sytuacja taka jest szczególnie prawdopodobna, wobec postanowienia § 9.2 Regulaminu, przewidującego obowiązek uiszczania opłat abonamentowych za miesiąc z góry. W przekonaniu Sądu pozostaje to w sprzeczności z dobrymi obyczajami oraz stanowi rażąco naruszenie interesów konsumentów.”

Spółka w ww. postanowieniach zapewniła sobie prawo do zatrzymania całości wpłat zarówno w przypadku rozwiązania umowy przez konsumenta, jak też w sytuacji „zaprzestania działalności Klubu”. Jednocześnie pozbawiła konsumenta prawa żądania zwrotu uiszczonych zapłaty za świadczenie przez nią niewykonane, z przyczyn leżących zarówno po stronie konsumenta (rozwiązanie umowy), jak również po stronie Spółki, co rodzi negatywne skutki finansowe dla konsumenta. Z uwagi na powyższe, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy. Dlatego uznać należy, iż skutek ich stosowania jest tożsamy ze skutkiem stosowania klauzul wpisanych do Rejestru pod nr 932, 1490 i 4243, pomimo odmienności wynikających z użytych zwrotów i wyrazów

Postanowienie wzorca umownego p.n. „Regulamin porządkowy klubu Condizione” o treści: „Klub nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy członka pozostawione na jego terenie, w tym za rzeczy pozostawione w szatniach oraz szafkach.”.

SOKiK w wyroku z dnia 26 czerwca 2009 r. (sygn. akt XVII Amc 605/09) uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „Klub Remplus nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy członków klubu przechowywane w szafkach lub pozostawione w innym miejscu na terenie klubu.”, które zostało wpisane do Rejestru pod poz. 1785.

W niniejszym przypadku wskazać także należy na uchwałę Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1977r. (IIICZP94/77, OSNCP 1978, poz. 134) zgodnie z którą z chwilą oddania kurtki w szatni dyskoteki, restauracji, basenu dochodzi do zawarcia umowy przechowania pomiędzy konsumentem, a podmiotem prowadzącym lokal. Przedmiotem umowy przechowania jest, zgodnie z przepisem art. 835 k.c., zobowiązanie się przechowawcy do zachowania w stanie niepogorszonym rzeczy ruchomej oddanej mu na przechowanie. Od tej odpowiedzialności nie zwalnia ogłoszenie, że zakład takiej odpowiedzialności nie ponosi.

Niewątpliwie, aby skorzystać z usług Spółki konsument musi przebrać się w odpowiedni strój oraz pozostawić swoje rzeczy w wyznaczonym do tego miejscu – w szafkach w szatni oraz w samej szatni. Natomiast na Spółce, w myśl powyższych przepisów, ciąży odpowiedzialność za szkody powstałe na skutek braku dbałości i troski o mienie konsumenta, który powinien mieć zapewnione bezpieczne warunki do przechowania własnych rzeczy w czasie korzystania z jej usług. Tym samym, kwestionowane postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385³ pkt 2 k.c.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż skutek stosowania omawianego postanowienia jest tożsamy ze skutkiem stosowania klauzuli wpisanej do Rejestru pod nr 1785. Tym samym, pomimo odmienności wynikających z użytych zwrotów i wyrazów, stwierdzić należy tożsamość porównywanych zapisów.

Ad 2) Druga przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ust. 1 ustawy o ochronie (...) – godzenie w zbiorowy interes konsumentów.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z prawami licznej grupy konsumentów - wszystkich obecnych, jak i przyszłych klientów Spółki. Zatem, w rozpatrywanym stanie faktycznym, jej zachowanie nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Reasumując, wykazano powyżej, iż ww. kwestionowane zapisy wzorców umownych p.n. „Umowa członkowska”, „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” i „Regulamin porządkowy klubu Condizione” są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru pod poz. 1033, 1350, 1028, 1235, 932, 1490, 4243, 1785 i jako takie kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający ich interesy. Zatem posługiwanie się nimi w obrocie konsumenckim uznać należy za szkodliwe dla konsumentów i godzące w ich chronione prawem interesy.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu stwierdził, że zostały spełnione łącznie wszystkie przesłanki niezbędne dla zakwalifikowania opisanych działań jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

3.4. Zaniechanie praktyki.

Stosownie do art. 27. ustawy o ochronie (...), jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

W toku postępowania ustalono, że Spółka odpowiednio z dniem 23 kwietnia 2014 r. i 10 lipca 2014 r. wykreśliła kwestionowane postanowienia z wzorców umownych p.n. „Umowa członkowska”, „Ogólne warunki członkostwa klubu Condizione” i „Regulamin porządkowy klubu Condizione”. Dokonała także odpowiednich zmian na stronie internetowej www.condizione.eu, na której zamieszczona jest treść ww. wzorców (patrz pkt 1.2 decyzji).

W świetle powyższego uzasadnione jest twierdzenie, iż zarzucane praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w sentencji decyzji, zostały zaprzestane z dniem 23 kwietnia 2014 r. (pkt I sentencji decyzji) i z dniem 10 lipca 2014 r. (patrz pkt II sentencji decyzji).

Z uwagi na powyższe orzeczono, jak w pkt I i II sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk